

Informacija apie priimtą sprendimą dėl UAB „LEGRA“ Rokiškio rajono Juodymo durpių telkinyje planuojamos ūkinės veiklos galimybių

2017-01-27 Aplinkos apsaugos agentūros Poveikio aplinkai vertinimo ir taršos prevencijos skyriaus vedėja, Milda Račienė, tel. 8 706 62043

1. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas – UAB „Legra“, įmonės kodas 173108330, buveinės adresas: Rupinskų km.7, Kazitiškio seniūnija. LT-30180, Ignalinos rajono savivaldybė, Lietuva. Tel.: 8-682-46024.

2. Poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas – UAB „J. Jonyno ecofirma“, įmonės kodas 221328810, leidimo tirti žemės gelmes Nr. 80, Antakalnio g. 42-42, Vilnius, LT-10304, mob. tel. 8-686-31513, telefaksas 8-5-2437734. E. paštas: ecofirma@ecofirma.lt

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas – Rokiškio rajono savivaldybės Juodymo durpių telkinio naudojimas

4. Planuojamos ūkinės veiklos vieta

Rokiškio rajono sav., Rokiškio kaimiškoji ir Pandėlio sen., Ribickio, Ginočių ir Kebelių kaimai.

5. Planuojamos ūkinės veiklos (toliau - PŪV) aprašymas

Bus vykdomas Juodymo durpių telkinio naudojimas durpių klodo pramoninėse 208,8 ha ploto ribose, miškų ūkio paskirties žemės sklype (sklypo unikalus Nr. 4400-1790-8557). Planuojamas naudoti sklypas patenka į žemės sklypą, kurį pasitikėjimo teise valdo VĮ Rokiškio miškų urėdija. Planuojamo naudoti ploto sąlyginio centro koordinatės LKS-94 koordinatė sistemose X-6225082,64, Y-586363,51.

Pagal 2008-06-27 Rokiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-6-109 patvirtintus Rokiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinius, žemės naudojimo, tvarkymo ir apsaugos reglamentų brėžinyje, planuojamas naudoti Juodymo durpių telkinys rodomas kaip kitos paskirties žemė (naudingųjų iškasenų gavybos).

Informacija apie PŪV technologinius procesus

Durpių gavyba bus vykdoma mechanizuotu būdu, palaipsniui, į jau esamą sausinimo sistemą, gravitaciniu būdu sausinant durpių klodą. UAB „J. Jonyno ecofirma“ 2015 m atliko papildomą telkinio žvalgybą. Papildomai išžvalgyti telkinio durpių ištekčiai aprobuoti Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – LGT) ir apskaitomi Žemės gelmių registre. Durpės bus išgaunamos tik detaliam išžvalgytame plote, trijuose rytų – vakarų kryptimi orientuotuose laukuose, kurie iš visų pusių bus apsupti drėgną vandenį iš durpių gavybos laukų nuvedančių griovių. Gavybos laukai nuo išorės bus atiboti grioviu, kuriame visą eksploatacijos laiką bus palaikomas ne mažesnis kaip 0,6 m storio vandens sluoksnis. Ši priešgaisrinė priemonė garantuos, kad gaisro atveju ugnis nepersimestų į kaimyninės šalies teritoriją.

Planuojama išgauti gabalines ir trupinines durpes. Planuojamos metinės gavybos darbų apimtys sieks iki 100 tūkst.m³. Durpių gavybos darbus planuojama vykdyti 55 metus. Išgautos durpės bus vežamos į substratų ir durpių mišinių gamybos cecho teritoriją, kuri numatoma ties keliu Pandėlys – Suvainiškis. Durpės iki mišinių ir substratų gamybos pradžios sandėliuojamos šioje gamybinėje teritorijoje tam skirtose aikštelėse suformuotose kaupuose. Produkcijos gabenimui į substratų ir durpių mišinių cecho 3 potencialias dislokacijos vietas galimos 5 išvežimo kelių alternatyvos. Galutinis sprendimas dėl konkrečios šio cecho vietos parinkimo bus priimtas gavus sprendimą dėl veiklos leistinumą.

Durpių gavybos technologinio proceso sudedamosios dalys:

1. Durpių gavybos ploto įrengimas;
2. Gavybos darbai;

3. Gavybos ploto sutvarkymas- rekultivavimo darbai.

Planuojamos veiklos skirtingais technologinio proceso etapais:

Durpių gavybos ploto įrengimo etape

1. Medžių bei krūmų kirtimas, kirtimo atliekų išvežimas;
2. Kelmų rovimas, surinkimas ir išvežimas;
3. Vandenių surenkančių griovių iškasimas ir valymas;
4. Barelinių griovių kasimas;
5. Uždaro drenažo įrengimas;
6. Paviršiaus lyginimas ir profiliavimas;

Durpių gavybos metu

7. Durpių gabalų išpjovimas;
8. Durpių išlaikymas;
9. Durpių vartymas (džiovinimas);
10. Durpių išvežimas iš gavybos laukų į šūsnis;
11. Durpių šūsniavimas;
12. Durpių pakrovimas išvežant į mišinių ir substratų gamybos cechą ir kt.

Durpyno rekultivacija

Iškasto durpyno rekultivavimą renatūralizacijos būdu sudarys priemonių kompleksas, kuris suteiks galimybę ilgainiui atsistatyti kasybos metu pažeistai pelkinei ekosistemai. Planuojamo naudoti sklypo rekultivacija renatūralizacijos būdu pradeda kai pagal sudarytą specialų žemės gelmių išteklių naudojimo planą /5/ baigiama durpių išteklių gavyba skirtame kasybos sklype. Kasybos metu pažeistas plotas bus izoliuotas nuo sausinimo sistemos įtakos, o iškasos vieta ilgainiui prisipildys gruntiniu bei paviršiniu vandeniu.

Nedelsiant iškastame telkinio plote bus atlikti sekantys rekultivavimo darbai:

1. Demontuojamas uždaras drenažas;
2. Iškasto telkinio ploto vidinėje dalyje užlyginami iškasti vandens surinkimo grioviai;
3. Užlyginami bareliniai grioviai;
4. Lyginamas paviršius;
5. Pakeliamas ir sureguliuojamas vandens lygis plote

Informacija apie atliekų susidarymą ir tvarkymą

Gamybos atliekos (pašluostės, nebetinkamos naudoti gavybos įrangos komplektuojančios dalys, netinkama naudoti polietileno plėvelė ir kt.) bus rūšiuojamos ir saugomos konkrečių atliekų kaupimo vietose (įrengtoje aikštelėje su kieta danga tie gavybos įrangos saugojimo nedarbo metu vieta – sklype į vakarus nuo gavybos laukų) specialiuose konteneriuose ar lauke specialiai įrengtoje vietoje. Susikaupus didesniam konkrečios rūšies gamybos atliekų kiekiui jos bus perduodamos tokio pobūdžio atliekų tvarkymo ir utilizavimo veikla užsiimančioms įmonėms. Netinkama naudoti polietileno plėvelė (dengiama durpių produkciją sandėliuojant šūsnyse) bus kruopščiai surenkama, laikinam saugojimui pristatoma į substratų ir durpių mišinių paruošimo cecho teritoriją, o iš čia tolimesniam tvarkymui perduodama tokio pobūdžio atliekų tvarkymo ir utilizavimo veikla užsiimančioms įmonėms.

Durpės - švari gamtinė žaliava. Durpių gavybos ir transportavimo iš gavybos vietos metu, mobilių mechanizmų vidaus degimo variklių veikai aktyvuoti, naudojamas tik dyzelinas. Sprogstamosios, dirginančios, kenksmingos, toksiškos, koncerogeninės, esdinančios, infekcinės, teratogeninės, mutageninės, radioaktyvios ir kt. medžiagos durpių gavybos ir transportavimo realizacijai metu nėra naudojamos ir PUV vietoje nebus sandėliuojamos.

Panaudoti sorbentai, o, esant poreikiui, ir nukastas naftos produktais užterštas gruntas, bus surenkami ir talpinami į atskirus, konkrečiai atliekai skirtus plastikinius, naftos produktams atsparius, uždarus kontenerius, kurie laikinam saugojimui bus pristatyti į substratų ir durpių mišinių paruošimo cecho teritoriją, o iš čia tolimesniam tvarkymui perduoti konkrečias naftos produktais užterštas atliekas tvarkančioms įmonėms (pvz. UAB „Toksika“ Šiaulių filialui).

Informacija apie PŪV poveikį vandeniui

Vandens balansą PŪV vietoje lemia kritulių ir išgaravimo skirtumas, šoninis nuotėkis nežymus. Durpių klodo sausinimas gravitaciniu būdu bus būtinas tik gavybos laukuose. Gavybos laukų perimetru iškasus drenažinį vandenį nuvedančius griovius, atsiras vandens lygių skirtumas tarp lygio griovyje ir gruntinio vandens lygių abipus griovio.

Planuojamo naudoti ploto vandens balansą vykdant durpių gavybą sudarys dvi dalys:

- Gamtiniai aukštapelkinio durpių klodo (susiformavęs esant atmosferinių kritulių mitybai) išteklių, kuriuos formuos iškrentantys krituliai bei išgaravimas;
- Statiniai išteklių, kurie išsilaisvins iš vandeningo sluoksnio sausinant durpių klodą gravitaciniu būdu.

Informacija apie nuotekų susidarymą

Geriamas vanduo kasdien pagal poreikį bus atvežamas į PŪV vietą. Ties PŪV vieta bus pastatytas biotualetas. Prašimuisi bus naudojamos durpių mišinių ir substratų ceche ties keliu Pandėlys – Suvainiškis įrengtomis buitinėmis patalpomis, iš kur nuotekos bus nukreipiamos į vietinius vandens valymo įrenginius.

PŪV vietoje tepalai ir dyzelinas sandėliuojami nebus, jie pagal poreikį bus atsivežami ir iškarto iš talpų išsiurbiami į mechanizmų kuro talpas. PŪV teritorijoje mechanizmų techninis aptarnavimas ir užpildymas kuru vykdomas tik įrangos saugojimo aikštelėje, įrengiamoje nedideliu atstumu į vakarus nuo gavybos laukų.

PŪV vietoje vandens tarša ir nuotekos neplanuojamos.

Informacija apie PŪV poveikį aplinkos orui

Oro taršos šaltiniai nagrinėjamoje teritorijoje – gavybos laukų įrengimo, durpių gavybos, krovos, transportavimo bei gavybos laukų remonto darbus vykdanti mobili įranga, varoma vidaus degimo varikliais, durpių dulkėjimas jų kasimo, krovos ir sandėliavimo metu.

Aplinkos oro teršalų (anglies monoksido, azoto oksidų, kietųjų dalelių, sieros dioksido) vertinimas ir sklaidos modeliavimas atliktas gavybos laukų įrengimui, gabalinių ir trupinių durpių kasimo etapams, įvertinant nagrinėjamos teritorijos sklypo viduje dirbsiančius įrenginius bei kietųjų dalelių emisiją vykdant krovos darbus ir sandėliuojant produkciją.

Teršiančių medžiagų sklaidos modeliavimas atliktas aplinkos oro teršalų sklaidos skaičiavimo programa Aeromod View.

Oro taršos sklaidos vertinimui pasirinkti gavybos laukai, esantys šiauriniame ir pietiniame gavybos ploto pakraščiuose – tai plotai, esantys arčiausiai gyvenamosios aplinkos Lietuvos ir Latvijos teritorijose. Šiuo tikslu oro teršalų sklaidos skaičiavimai buvo atlikti dviem skirtingais variantais kiekvienam durpyno naudojimo etapui, kartu įvertinant ir durpių gavybą pagal durpės tipą:

I – asis variantas (neorganizuotas oro taršos šaltinis sąlyginis Nr. 601) gavybos, krovos ir transportavimo įrangos atliekami darbai koncentruojasi pietinėje sklypo dalyje - arčiausiai gyvenamųjų namų, esančių Ribickio kaime.

II – asis variantas (neorganizuotas oro taršos šaltinis sąlyginis Nr. 601) gavybos, krovos ir transportavimo įrangos atliekami darbai koncentruojasi šiaurinėje PŪV sklypo dalyje – arčiausiai Lietuvos – Latvijos valstybinės sienos bei gyvenamųjų namų, esančių Latvijos Respublikos teritorijoje.

Oro teršalų sklaidos skaičiavimo rezultatai atlikti atskiriems PAV ataskaitoje nagrinėjamiems PŪV variantams ir alternatyvoms.

I etapas. Gavybos laukų įrengimas (maksimalios oro teršalų pažemio koncentracijos)

Anglies monoksidas (CO). Suskaičiuota didžiausia 8 valandų slenkančio vidurkio anglies monoksido vertė be fono sudaro $61,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (0,6 % ribinė vertės (toliau - RV)), o įvertinus foninę koncentraciją – $210,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (2,1 % RV).

Azoto dioksidas (NO₂). Suskaičiuota didžiausia vidutinė metinė azoto dioksido koncentracija be fono siekia 1,1 µg/m³ (3 % RV), įvertinus foną – 7,1 µg/m³ (18 % RV) ir neviršija ribinės vertės, nustatytos žmonių sveikatos apsaugai. Maksimali 1 val. 99,8 procentilio azoto dioksido koncentracija be fono gali siekti 8,0 µg/m³ (4 % RV), o įvertinus foną – 14,0 µg/m³ – tai sudaro 7 % nustatytos ribinės vertės.

Kietosios dalelės (KD₁₀). Suskaičiuota didžiausia vidutinė metinė kietųjų dalelių koncentracija be fono siekia 0,2 µg/m³ (0,5 % RV), įvertinus foną – 14,0 µg/m³ (35 % RV) ir neviršija ribinės vertės, nustatytos žmonių sveikatos apsaugai. Maksimali 24 val. 90,4 procentilio kietųjų dalelių koncentracija be fono gali siekti 0,3 µg/m³ (0,6 % RV), o įvertinus foną – 14,0 µg/m³ – tai sudaro 28 % nustatytos ribinės vertės.

Kietosios dalelės (KD_{2.5}). Suskaičiuota didžiausia vidutinė metinė kietųjų dalelių koncentracija be fono siekia 0,08 µg/m³ (0,3 % RV), įvertinus foną – 12,0 µg/m³ – tai sudaro 48 % nustatytos ribinės vertės.

Sieros dioksidas (SO₂). Suskaičiuota didžiausia 1 val. 99,7 procentilio sieros dioksido koncentracija be fono gali siekti 0,4 µg/m³ (0,1 % RV), įvertinus foną – 2,0 µg/m³ (1 % RV) bei neviršija ribinės vertės, nustatytos žmonių sveikatos apsaugai. Didžiausia 24 val. 99,2 procentilio sieros dioksido koncentracija be fono gali siekti 0,13 µg/m³ (0,1 % RV), įvertinus foną – 2,0 µg/m³ (2 % RV) ir neviršija nustatytos ribinės vertės.

II Gabalinių durpių gavybos metu (maksimalios oro teršalų pažemio koncentracijos)

I variantas. Darbai koncentruotai vyksta pietinėje sklypo dalyje - arčiausiai gyvenamų teritorijų.

Anglies monoksidas (CO). Suskaičiuota didžiausia 8 valandų slenkančio vidurkio anglies monoksido vertė be fono sudaro 65,0 µg/m³ (0,7 % RV), o įvertinus foninę koncentraciją – 215,0 µg/m³ (2 % RV).

Azoto dioksidas (NO₂). Suskaičiuota didžiausia vidutinė metinė azoto dioksido koncentracija be fono siekia 1,0 µg/m³ (3 % RV), įvertinus foną – 7,0 µg/m³ (18 % RV) ir neviršija ribinės vertės, nustatytos žmonių sveikatos apsaugai. Maksimali 1 val. 99,8 procentilio azoto dioksido koncentracija be fono gali siekti 10,0 µg/m³ (5 % RV), o įvertinus foną – 16,0 µg/m³ ir sudaryti 8 % nustatytos ribinės vertės.

Kietosios dalelės (KD₁₀). Suskaičiuota didžiausia vidutinė metinė kietųjų dalelių koncentracija be fono siekia 0,1 µg/m³ (0,3 % RV), įvertinus foną – 14,0 µg/m³ (35 % RV) ir neviršija ribinės vertės, nustatytos žmonių sveikatos apsaugai. Maksimali 24 val. 90,4 procentilio kietųjų dalelių koncentracija be fono gali siekti 0,2 µg/m³ (0,4 % RV), o įvertinus foną – 14,0 µg/m³ ir sudaryti 28 % nustatytos ribinės vertės.

Kietosios dalelės (KD_{2.5}). Suskaičiuota didžiausia vidutinė metinė kietųjų dalelių koncentracija be fono siekia 0,07 µg/m³ (0,3 % RV), įvertinus foną – 12,0 µg/m³ ir sudaryti 48 % nustatytos ribinės vertės.

Sieros dioksidas (SO₂). Suskaičiuota didžiausia 1 val. 99,7 procentilio sieros dioksido koncentracija be fono gali siekti 0,8 µg/m³ (0,2 % RV), įvertinus foną – 2,4 µg/m³ (1 % RV) bei neviršija ribinės vertės, nustatytos žmonių sveikatos apsaugai. Didžiausia 24 val. 99,2 procentilio sieros dioksido koncentracija be fono gali siekti 0,2 µg/m³ (0,2 % RV), įvertinus foną – 1,8 µg/m³ (1 % RV) ir neviršija nustatytos ribinės vertės.

II variantas. Darbai sukcentruoti arčiausiai nuo išvažiavimo į durpyną esančioje šiaurinėje sklypo dalyje

Anglies monoksidas (CO). Suskaičiuota didžiausia 8 valandų slenkančio vidurkio anglies monoksido vertė be fono sudaro 114,0 µg/m³ (1 % RV), o įvertinus foninę koncentraciją – 242,0 µg/m³ (2 % RV).

Azoto dioksidas (NO₂). Suskaičiuota didžiausia vidutinė metinė azoto dioksido koncentracija be fono siekia 0,9 µg/m³ (2 % RV), įvertinus foną – 7,0 µg/m³ (18 % RV) ir neviršija ribinės vertės, nustatytos žmonių sveikatos apsaugai. Maksimali 1 val. 99,8 procentilio azoto dioksido koncentracija be fono gali siekti 12,0 µg/m³ (6 % RV), o įvertinus foną – 18,0 µg/m³ ir sudaryti 9 % nustatytos ribinės vertės.

Kietosios dalelės (KD₁₀). Suskaičiuota didžiausia vidutinė metinė kietųjų dalelių koncentracija be fono siekia 0,2 µg/m³ (0,5 % RV), įvertinus foną – 14,0 µg/m³ (35 % RV) ir neviršija ribinės vertės, nustatytos žmonių sveikatos apsaugai. Maksimali 24 val. 90,4 procentilio kietųjų dalelių koncentracija be fono gali siekti 0,4 µg/m³ (0,8 % RV), o įvertinus foną – 14,0 µg/m³ ir sudaryti 28 % nustatytos ribinės vertės.

Kietosios dalelės (KD_{2.5}). Suskaičiuota didžiausia vidutinė metinė kietųjų dalelių koncentracija be fono siekia 0,08 µg/m³ (0,3 % RV), įvertinus foną – 12,0 µg/m³ ir sudaryti 48,0 % nustatytos ribinės vertės.

Sieros dioksidas (SO₂). Suskaičiuota didžiausia 1 val. 99,7 procentilio sieros dioksido koncentracija be fono gali siekti 1,3 µg/m³ (0,4 % RV), įvertinus foną – 3,0 µg/m³ (1 % RV) bei neviršija ribinės vertės, nustatytos žmonių sveikatos apsaugai. Didžiausia 24 val. 99,2 procentilio sieros dioksido koncentracija be fono gali siekti 0,5 µg/m³ (0,4 % RV), įvertinus foną – 2,0 µg/m³ (1 % RV) ir neviršija nustatytos ribinės vertės.

III etapas Trupinių durpių gavyba (maksimalios oro teršalų pažemio koncentracijos)

I variantas. Darbai koncentruojasi pietinėje PŪV sklypo dalyje – arčiausiai gyvenamos teritorijos.

Anglies monoksidas (CO). Suskaičiuota didžiausia 8 valandų slenkančio vidurkio anglies monoksido vertė be fono sudaro 77,0 µg/m³ (0,8 % RV), o įvertinus foninę koncentraciją – 227,0 µg/m³ (2 % RV).

Azoto dioksidas (NO₂). Suskaičiuota didžiausia vidutinė metinė azoto dioksido koncentracija be fono siekia 1,0 µg/m³ (3 % RV), įvertinus foną – 7,0 µg/m³ (18 % RV) ir neviršija ribinės vertės, nustatytos žmonių sveikatos apsaugai. Maksimali 1 val. 99,8 procentilio azoto dioksido koncentracija be fono gali siekti 9,0 µg/m³ (5 % RV), o įvertinus foną – 15,0 µg/m³ ir sudaro 8 % nustatytos ribinės vertės.

Kietosios dalelės (KD₁₀). Suskaičiuota didžiausia vidutinė metinė kietųjų dalelių koncentracija be fono siekia 0,3 µg/m³ (1 % RV), įvertinus foną – 14,0 µg/m³ (35 % RV) ir neviršija ribinės vertės, nustatytos žmonių sveikatos apsaugai. Maksimali 24 val. 90,4 procentilio kietųjų dalelių koncentracija be fono gali siekti 0,8 µg/m³ (2 % RV), o įvertinus foną – 14,0 µg/m³ ir sudaro 28,0 % nustatytos ribinės vertės.

Kietosios dalelės (KD_{2.5}). Suskaičiuota didžiausia vidutinė metinė kietųjų dalelių koncentracija be fono siekia 0,2 µg/m³ (1 % RV), įvertinus foną – 12,0 µg/m³ ir sudaryti 48 % nustatytos ribinės vertės.

Sieros dioksidas (SO₂). Suskaičiuota didžiausia 1 val. 99,7 procentilio sieros dioksido koncentracija be fono gali siekti 1,0 µg/m³ (0,3 % RV), įvertinus foną – 3,0 µg/m³ (1 % RV) bei neviršija ribinės vertės, nustatytos žmonių sveikatos apsaugai. Didžiausia 24 val. 99,2 procentilio sieros dioksido koncentracija be fono gali siekti 0,3 µg/m³ (0,2 % RV), įvertinus foną – 2,0 µg/m³ (2 % RV) ir neviršija nustatytos ribinės vertės.

II variantas. Darbai koncentruojasi PŪV vietos sklypo šiaurinėje dalyje – arčiausiai Latvijos – Lietuvos valstybinės sienos.

Anglies monoksidas (CO). Suskaičiuota didžiausia 8 valandų slenkančio vidurkio anglies monoksido vertė be fono sudaro 123,0 µg/m³ (1 % RV), o įvertinus foninę koncentraciją – 270,0 µg/m³ (3 % RV).

Azoto dioksidas (NO₂). Suskaičiuota didžiausia vidutinė metinė azoto dioksido koncentracija be fono siekia 1,0 µg/m³ (3 % RV), įvertinus foną – 7,0 µg/m³ (18 % RV) ir neviršija ribinės vertės,

nustatytos žmonių sveikatos apsaugai. Maksimali 1 val. 99,8 procentilio azoto dioksido koncentracija be fono gali siekti $11,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (6 % RV), o įvertinus foną – $17,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ir sudaryti 9 % nustatytos ribinės vertės.

Kietosios dalelės (KD₁₀). Suskaičiuota didžiausia vidutinė metinė kietųjų dalelių koncentracija be fono siekia $0,4 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (1 % RV), įvertinus foną – $14,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (35 % RV) ir neviršija ribinės vertės, nustatytos žmonių sveikatos apsaugai. Maksimali 24 val. 90,4 procentilio kietųjų dalelių koncentracija be fono gali siekti $0,9 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (2 % RV), o įvertinus foną – $14,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ir sudaryti 28 % nustatytos ribinės vertės.

Kietosios dalelės (KD_{2.5}). Suskaičiuota didžiausia vidutinė metinė kietųjų dalelių koncentracija be fono siekia $0,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (1 % RV), įvertinus foną – $12,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ir sudaryti 48 % nustatytos ribinės vertės.

Sieros dioksidas (SO₂). Suskaičiuota didžiausia 1 val. 99,7 procentilio sieros dioksido koncentracija be fono gali siekti $2,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (1 % RV), įvertinus foną – $3,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (1 % RV) bei neviršija ribinės vertės, nustatytos žmonių sveikatos apsaugai. Didžiausia 24 val. 99,2 procentilio sieros dioksido koncentracija be fono gali siekti $0,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (0,4 % RV), įvertinus foną – $2,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (2 % RV) ir neviršija nustatytos ribinės vertės.

Pateikti kietųjų dalelių (KD) sklaidos modeliavimo rezultatai prie artimiausių gyvenamųjų namų, esančių greta žvyrkelių, gabenant durpių produkciją į numatomas substrato gamybos cechų vietas parodė, kad kietųjų dalelių (KD_{2.5} ir KD₁₀) maksimali koncentracija artimiausios gyvenamosios aplinkos ore siekia 48 % nustatytos RV.

Apibendrinus galima teigi, kad suskaičiuota pagrindinių aplinkos oro teršalų – anglies monoksido, azoto oksidų, kietųjų dalelių, sieros dioksido – maksimali koncentracija aplinkos ore neviršija nustatytų normų. Taip pat suskaičiuotos kietųjų dalelių (KD) pažemio koncentracijos įmonės transportui vežant durpių produkciją žvyruotais vietos keliais (pakeltoji tarša) aplinkos ore neviršija nustatytų normų.

Informacija apie PŪV sukiamą triukšmą

Prognozuojama, kad eksploatuojamo durpyno viduje judančio sunkiojo transporto įtakojamas triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje bet kuriuo paros metu neviršys didžiausių leidžiamų triukšmo ribinių verčių dydžių, reglamentuojamų ūkinės veiklos objektams pagal higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtintoje 2011 m. birželio 13 d. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-604 (toliau – HN 33:2011) pirmos lentelės 4 punktą. Taip pat įrengtuose durpių gavybos laukuose judančios gavybos ir durpių produkcijos pervežimo įrangos įtakojamas triukšmo lygis prie nagrinėjamo sklypo ribų bet kuriuo paros metu neviršys didžiausių leidžiamų triukšmo ribinių dydžių. Gabenant durpių produkciją į substratų ir durpių mišinių paruošimo cechą, išvežančios įrangos bei kito vietos žvyruotais keliais pravažiuojančio autotransporto sklaidžiamas triukšmas gyvenamojoje aplinkoje visais paros periodais neviršija didžiausių triukšmo ribinių dydžių reglamentuojamų pagal HN 33:2011 pirmos lentelės 3 punktą.

Triukšmo sklaidos skaičiavimai buvo atlikti kompiuterine technika CadnaA. Skaičiuojant triukšmo sklaidą buvo vertinamas sklaidžiamas triukšmo slėgis prie 500 Hz dažnio dienos ir vakaro metu. Įrenginių darbo laikas dieną (6-18 val.) ir vakare (18-22 val.) 2 pamainomis. Teritorijoje dirbanti sunkioji technika įvertinta kaip linijiniai ir plotiniai triukšmo šaltiniai. Įrenginių triukšmo lygiai vertinti pagal gamintojų technines specifikacijas, taip pat atlikus Pisten bully savivarčio sklaidžiamo triukšmo matavimus.

Durpių gavybos ir produkcijos transportavimo metu bus priimtas vienas galimas variantas iš pasiūlytų penkių, žaliavų išvežimui į cechą. Dienos bei vakaro metu, nurodytais maršrutais judės 4

Fendt 312 traktoriai su priekabomis. Planuojama, kad kiekvienas traktorius atliks po 11 reisų per vieną darbo dieną (6-22 h). Viso per dieną traktoriai pravažiuos 88 kartus į abi puses.

Artimiausi gyvenamieji namai nuo sklype vykdomos veiklos yra nagrinėjamo objekto šiaurės vakaruose, apie 2,45 km atstumu nuo durpyno centrinės dalies, rytuose - 2,12 km atstumu, pietryčiuose – 2,26 km ir 2,28 km atstumu. Tai sodyba Latvijoje bei trys artimiausios sodybos Ribickio ir Daliečių gyvenvietėse Ribickio 1, Daliečių 12, Daliečių 16. Taip pat viena sodyba Brūveri gyvenvietėje Latvijoje.

Skaičiavimai atlikti 3 skirtingais etapais: durpyno įrengimas naudojimui, gabalinių durpių gavyba, trupininių durpių gavyba. Kaip ir oro taršos modeliavimo atveju, pasirinkti 2 skirtingi modeliavimo variantai, kai vykdomi darbai sukonzentruoti arčiau artimiausių gyvenamųjų namų (šiaurinė ir pietinė sklypo dalys).

Modeliavimo rezultatai parodė, kad planuojamos veiklos įtakojamas triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje visais paros periodais neviršys triukšmo ribinių dydžių, reglamentuojamų ūkinės veiklos objektams pagal HN 33:2011 pirmos lentelės 4 punktą.

Suskaičiuotas aplinkiniuose keliuose pravažiuojančio autotransporto skleidžiamas triukšmas, įvertinus, kad šiais keliais judės ir įmonės produkciją išvežantis sunkusis transportas, artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje visais paros periodais neviršija didžiausių leidžiamų triukšmo ribinių dydžių, reglamentuojamų pagal HN 33:2011 pirmos lentelės 3 punktą.

Vertinti artimiausi gyvenamieji namai, esantys greta kelių, kuriais naudosis įmonės sunkusis transportas. Kadangi planuojami 5 skirtingi durpių produkcijos išvežimo keliai į cechą, atitinkamai įvertinti artimiausi gyvenamieji namai:

- ✓ 1 išvežimo variantas – išvežimas į galimą sklypą Kalniečiuose, maršrutu Kebeliai – Kalniečiai. Vertinti gyvenamieji namai: sodyba Kalniečiuose 1, sodyba Kalniečiuose 2, sodyba Kalniečiuose 3;
- ✓ 2 išvežimo variantas – išvežimas į galimą sklypą Vilkolių šiauriniame pakraštyje, maršrutu Kebeliai – Kavoliai – Vilkoliai, vertinti gyvenamieji namai: sodyba Kavoliuose 1, sodyba Kavoliuose 2, sodyba Kavoliuose 3, Kavolių g. 1, Kavolių g. 2, Vilkolių g. 14, Vilkolių g. 16, Vilkolių gyvenvietėje esantys gyvenamieji namai;
- ✓ 3 išvežimo variantas – išvežimas į galimą sklypą Guriose, maršrutu Kebeliai – Kavoliai – Vilkoliai – Guriš, vertinti gyvenamieji namai: sodyba Kavoliuose 1, sodyba Kavoliuose 2, sodyba Kavoliuose 3, Kavolių g. 1, Kavolių g. 2, Vilkolių gyvenvietėje esantys gyvenamieji namai;
- ✓ 4 išvežimo variantas – išvežimas į galimą sklypą Vilkolių šiauriniame pakraštyje, maršrutu Kebeliai – Kalniečiai – Daržiapievė – Vilkoliai, vertinti gyvenamieji namai: sodyba Kalniečiuose 1, sodyba Kalniečiuose 2, sodyba Kalniečiuose 3, Daržiapievė 1, Daržiapievė 2, Vilkolių g. 26, Vilkolių g. 22;
- ✓ 5 išvežimo variantas – išvežimas į galimą sklypą Guriose, maršrutu Kebeliai – Kalniečiai – Daržiapievė – Vilkoliai – Guriš, vertinti gyvenamieji namai: sodyba Kalniečiuose 1, sodyba Kalniečiuose 2, sodyba Kalniečiuose 3, Daržiapievė 1, Daržiapievė 2, Vilkolių g. 26, Vilkolių g. 22, Vilkolių gyvenvietėje esantys gyvenamieji namai.

Skaičiuotas transporto skleidžiamas triukšmas dienos ir vakaro metu, kadangi durpyno sunkioji technika atliks produkcijos išvežimus būtent šiuo paros metu. Skaičiavimo rezultatai parodė, kad aplinkinėse gatvėse pravažiuojančio autotransporto skleidžiamas triukšmas artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje visais paros periodais neviršys didžiausių leidžiamų triukšmo ribinių dydžių, reglamentuojamų pagal HN 33:2011 pirmos lentelės 3 punktą.

Informacija apie PŪV poveikį dirvožemiui, žemės gelmėms, kraštovaizdžiui

Visas planuojamas naudoti plotas yra miškų ūkio paskirties žemės sklype. Tai pelkė, užimanti visą planuojamą naudoti plotą, kuriame išplitę aukštapelkės durpžemių tipo dirvožemiai (HS). PŪV teritorijoje eksploatuojant durpes, paviršinis dirvožemio sluoksnis bus nukastas.

Juodymo pelkės teritorijoje yra vienas ryškus kanalas, besitęsias palei valstybinę Lietuvos ir Latvijos Respublikų sieną. Jis tekėjo (šiuo metu tekėjimo nėra) iš Latvijos Respublikos teritorijos. Kitas, kiek ryškesnis kanalas juosia vakarinę pelkės dalį. Remiantis Lietuvos durpynų kadastro duomenimis (Lietuvos durpynų kadastras, II tomas, 1995) Juodymo pelkė yra melioruota, sovietmečiu iškasus tankų griovių tinklą. Melioracijos grioviai nuvesti į ištiesintos vagos Neretos upelį. Dabartiniu metu (2015 m. vasara) melioraciniai grioviai pelkėje užaugę augmenija, tačiau jie atsekami tiek vietovėje, tiek ir aerofoto medžiagoje. Artimiausia pelkei upė yra Nereta (apie 110 m nuo pietinės PŪV ploto ribos). Ji priklauso Lielupės (Mūšos-Nemunėlio) baseinui. Nereta įteka į stambiausią Mūšos intaką Nemunėlį prie pat sienos su Latvija, ties Kalpokų kaimu, Biržų savivaldybės teritorijoje. Neretos ilgis – 25 km, ji išteka iš Kebelių aukštapelkės Juodymų miške (į šiaurės rytus nuo Juodymo pelkės). Beveik visoje savo tėkmės vagoje Neretos upelis yra melioruotas, ištiesintos vagos.

Dėl durpių gavybos, telkinio eksploatavimo metu, pasikeis hidrologinis pelkės režimas, kuris ilgainiui, rekultivavus pažeistą plotą pakeliant vandens lygį, renatūralizuosis. Galima įtaka gruntinio vandens lygiui ir nežymi įtaka Neretos upės vandens balansui.

Vykstant planuojamai naudingųjų iškasenų gavybai pasikeis šie kraštovaizdį apibūdinantys rodikliai: dėl pasikeitusios žemėnaudos ir reljefo keičiasi fiziomorfotopo tipas. Nors kraštovaizdis, pagal vizualinę struktūrą, priskirtas labai raiškiam V2H3 tipui, lokaliame lygmenyje (Juodymo pelkės mastu) pramoninė veikla dėl teritorijos uždaro kraštovaizdžio vizualinei raiškai nepakenks. Pagal biomorfotopus, po naudingųjų iškasenų eksploatacijos pabaigos, išliks ištisinio fono biomorfotopas, jis pakis tik kokybiniu aspektu. Technomorfotopas dėl pasikeitusios žemėnaudos keisis į vienkiemį pažeistą (karjerai, statybvietės, sąvartynai). Taip pat keisis geocheminė situacija. Apibendrinant planuojamos ūkinės veiklos poveikį Juodymo pelkės kraštovaizdžiui galima teigti, kad pokyčiai eksploatacijos metu ir iškasus naudingąsias iškasenas, bus ryškūs, tačiau panaudotos tinkamos priemonės gali reikšmingai sumažinti galimą neigiamą kraštovaizdžio kaitą.

Informacija apie PŪV poveikį biologinei įvairovei

Juodymo aukštapelkė plyti Rokiškio rajone, jos plotas ~317 ha. Pelkė patenka į šiaurvakarinės Baltijos aukštumų papėdės rajoną.

Teritorijoje galima išskirti tris įrašytas į Europos Sąjungos Gamtos buveinių, laukinės augmenijos bei gyvūnijos direktyvos (92/43/EEC) I priedą kaip saugotinos europinės svarbos buveines. Tai prioritetinės buveinės 91D0 *Pelkiniai miškai, 7110 *Aktyvios aukštapelkės, 7120 Degradavusios aukštapelkės.

Tyrimų metu (2015 m. liepos – spalio mėn.) Juodymo pelkės lago zona buvo labai apsausėjusi. Silpnai išreikštos nedidelės lago zonos plyti ir aplink dvi pelkės pietvakarinėje ir šiaurės vakarinėje dalyse esančias mineralines saleles.

2015 m. liepos – spalio mėn. vykdytų botaninių tyrimų metu rastos 58, kontinentinio klimato aukštapelkėms būdingos induočių augalų rūšys.

Juodymo pelkės augalijoje galima išskirti tris kompleksus:

kimininius raistus ir plynraisčius (Vaccinietea uliginosi Lohm. et Tx. 1955), su savitais ekotopais, bei paprastosios pušies vidurūšinėmis ekologinėmis formomis (jos užima visą aukštapelkę);

nendrynus ir stambiaviksvynus (Phragmito-Magnocaricetalia elatae Klika 1941), kurie užima labai nedidelius plotus Neretos upelio ir sausinamųjų griovių pakrančiuose;

žolines kiminines oligotrofinių aukštaplynių bendrijas (Oxycocco-Sphagnetea Br.-Bl. Et Tx. 1943).

Tyrimų metu Juodymo pelkėje saugomų augalų rūšių neinventorizuota. Tuo tarpu Aplinkos ministerijos saugomų rūšių informacinės sistema (SRIS) pateikia informaciją, kad Juodymo pelkės pakraštyje pietinėje dalyje netoli Neretos upės auga į Lietuvos raudonąją knygą įrašyta samana **pelkinė pliusnė** (*Neckera penata*), kuri vidutinio klimato juostoje aptinkama ant plačialapių medžių, ypač drebulių, uosių kamienų. Rengiant durpių klogo eksploatavimo projektą, būtina sudaryti sąlygas šios saugomos rūšies radvietės išsaugojimui. Esant reikalui – pakoreguoti eksploatuojamo telkinio ribas taip, kad rūšies buveinė nepatektų į iškertamo miško plotus.

Juodymo aukštapelkė yra vertingas gana natūralus biotopas stipriai agrarizuotame Rokiškio rajono landšafte. Nors Juodymo pelkė neįtraukta į Europinės svarbos buveinių tinklą „Natura 2000“, čia auga beveik visos aukštapelkių kompleksui būdingos augalų (durpojų) rūšys. Teritorijoje galima išskirti tris Europinės svarbos buveines: 91D0 – pelkiniai miškai (išplitę visoje pelkėje); 7110 – aktyvios aukštapelkės (nedideli plynių plotai lage) ir 7120 – (silpnai) degradavusios aukštapelkės (fragmentai aplink griovius).

PAV ataskaitoje nurodoma, kad Juodymo aukštapelkėje peri tik viena saugoma paukščių rūšis, įrašyta į Lietuvos raudonąją knygą - **plėšrioji medšarkė**. Tačiau Juodymo aukštapelkėje ji negausi. Dėl visame aukštapelkės plote tankiai susivėrusių pušelių plėšrioji medšarkė peri tik šalia kvartalinių linijų. Lago pakraštyje sutinkami **teterviniai**, kurie čia gali lankytis užskridami iš kitų toliau esančių labiau veisimuisi tinkamų Lietuvos šiaurės rytų regiono aukštapelkių. Tetervinių perėjimas neįrodytas, nors buveinės potencialiai tinkamos. Yra požymių, kad pelkėje lankosi **pilkosios gervės**, tačiau perėjimas neįrodytas. 2015 metų šiltasis sezonas buvo itin sausas, tai galėjo sutrukdyti rūšiai čia veistis.

PAV ataskaitoje nurodoma, kad kelių susikertančių kvartalinių linijų ir nedidelių lago zonoje plytinių plynių nepakanka, kad būtų panaikintas Juodymo aukštapelkės padengimo pernelyg tankiais pušelių medynais homogeniškumas. Tokių mažų erdvių nepakanka, kad buveinė taptų optimalia plėšriajai medšarkei, nekalbant apie buveinėms reiklesnes rūšis – dirvinį sėjiką ir tikutį.

Pelkėje peri nedaug kitų, specialaus apsauginio statuso neturinčių paukščių rūšių. Absoliučiai dominuoja 2 rūšys: miškinis kalviukas (*Anthus trivialis*) ir paprastasis kikilis (*Fringilla coelebs*). Miškiniai kalviukai įprasti visoje teritorijoje, o kikiliai daugiausiai peri aukštapelkės pakraščiuose ir jos lage. Iš kitų rūšių negausiai peri didžioji zylė (*Parus major*), pilkoji zylė (*Parus cristatus*) pilkoji pečialinda (*Phylloscopus collybita*), ankstyvoji pečialinda (*Phylloscopus trochilus*), juodasis strazdas (*Turdus merula*), strazdas giesmininkas (*Turdus philomelos*). Visos aukščiau minėtos rūšys gausesnės pelkės lage. Tačiau visos minėtos rūšys Lietuvoje yra labai įprastos ir sutinkamos plačiame miško-krūmų tipo buveinių spektre, todėl jos neturi indikatorinės vertės nustatant Juodymo aukštapelkės svarbą paukščių apsaugai.

2015 m. liepos - spalio mėn. atliktų tyrimų metu inventorizuotos pelkėje ir apypelkyje pastebėtos ar išgirstos giedančios paukščių rūšys, įvertintas Juodymo aukštapelkės buveinių tinkamumo perėti su Lietuvos aukštapelkėmis susijusių paukščių rūšims potencialas (**dirvinis sėjikas** neperi ir nesilanko; **tikutis** neperi ir nesilanko; **plėšrioji medšarkė** nereguliariai peri ir maitinasi; **pilkoji gervė** nenustatyta, bet perėjimas galimas; **pievinė lingė** neperi ir nesilanko; **tetervinas** nenustatyta, bet tikėtina; **balinė pelėda** neperi ir nesilanko; **didžioji kuolinga** neperi ir nesilanko; **gričiukas** neperi ir nesilanko; **geltongalvė kielė** neperi ir nesilanko; **mažasis erelis rėksnys** neperi ir nesilanko; **kurtinys** neperi ir nesilanko). Atsižvelgiant į bendruosius su Lietuvos aukštapelkėmis susijusių paukščių rūšių reikalavimus gyvenamajai aplinkai, nurodoma, kaip juos atitinka dabartinė Juodymo pelkės buveinių būklė. Iš 13 su aukštapelkėmis susijusių saugomų rūšių, tik pilkajai gervei ir tetervinui plynės nebuvimas aukštapelkėje nėra esminė priežastis, kuri neleistų perėti Juodymo aukštapelkėje. Tačiau pilkajai gervei Juodymo pelkė yra per sausa, nes minėta rūšis

lizdams sukrauti pasirenka vandens apsuptas vietas. Tuo tarpu kurtiniui perėti trukdo per siauras Juodymo pelkę supantis miško žiedas ir brandžių pušynų trūkumas.

Aplinkos ministerijos SRIS sistemoje pateikiama 2010 metų informacija, kad į pietus pietvakarius nuo Juodymo pelkės yra **juodojo gandro** (*Ciconia nigra*) lizdavietė. Ši lizdavietė išsaugoma, ji yra atokiau nuo planuojamo naudoti durpių telkinio ploto.

Pažymėtina, kad aukštapelkių tvarkymo tikslas sudaryti sąlygas ilgalaikiam šioms ekosistemoms specifinių paukščių rūšių kompleksu perėjimui. Tvarkymo priemonės išsaugo aukštapelkę, jos natūralumą, netransformuoja jos į kitą ekosistemą, tačiau atkuria ir palaiko tuos veikiančios aukštapelkės buveinių parametrus, kurie atitinka tikslinės rūšies ekologinius reikalavimus gyvenamajai aplinkai. Tikslinės gamtotvarkos programos paprastai rengiamos atskirų aukštapelkėms prierašiu paukščių rūšių populiacijų būklei gerinti arba siekiant sudaryti sąlygas toms rūšims apsigyventi. Juodymo pelkėje tokiomis rūšimis pirmiausiai būtų dirvinis sėjikas, tikutis, tetervinas, pilkoji gervė (visos šios aukštapelkių rūšys įrašytos į Europos bendrijos paukščių direktyvos I priedą ir Lietuvos raudonąją knygą).

PAV ataskaitoje nurodoma, kad vykdant ūkinę veiklą – durpių kasimą, durpių klotas būtų iškastas, o jo vietoje atsirastų vandens - pelkių tipo ekosistema. Baigtas eksploatuoti durpynas savo didžiausios gamtinės vertės laikotarpiu (pirmieji keliolika metų po eksploatacijos pabaigos) būtų atvirų vandens plotų, pliko drėgno substrato ir nendrynų fragmentų mozaika, labai patraukli daugeliui retų bei saugomų paukščių rūšių, o taip pat viso vandens - pelkių kompleksu paukščių rūšims. Lietuvoje išeksploatuoti durpynai dažniausiai garantuoja daug didesnę paukščių rūšių įvairovę nei aukštapelkės, ypač jei aukštapelkės nedidelės ir neturi plynės. Tačiau tokios, baigtų eksploatuoti durpynų ekosistemos, yra nenatūralios, todėl jos nestabilios ir jautrios sukcesijai. Seklūs vandens telkiniai bėgant laikui užgožiami nendrynų, šlapiose ir kitose neužlietose vietose ima plisti sumedėjusi augalija. Durpyno vertė bioįvairovei itin sumažėja, kai nebelieka atviro grunto ir atviro vandens, o visa likusi teritorijos dalis virsta sumedėjusios augalijos, tankiais beržų ir karklų (dažnai peraugusių nendrėmis) sąžalynais. Todėl, norint palaikyti ir/arba atkurti ankstesnę tokių buveinių vertę, baigus kasti durpes būtina durpyno rekultivacija ir vėlesnis nuolatinis teritorijos tvarkymas.

PAV ataskaitoje nurodoma, kad 2011 metais atliktų tyrimų metu, aptiktos drugelių rūšys, kurios įtrauktos į tų metų Lietuvai naujų arba retų rūšių sąrašą. Tai **pelkinis perlinukas** *Boloria eunomia* ir **tamsioji šaškytė** *Melitae diamina* (Švitra ir kiti, 2011). Abi šios rūšys būdingos pelkėms.

Pelkinis satyras (*Oeneis juta*). Lietuvos Raudonoji knyga 3 (R) kategorija. Būdinga aukštapelkėms su išplitusia sumedėjusia augalija. Grėsmės - aukštapelkių hidrologinio režimo pokyčiai ir aukštapelkių gaisrai.

Tamsioji šaškytė (*Melitae diamina*). Lietuvos Raudonoji knyga 3 (R) kategorija. Lietuvoje jos populiacijos labai lokalias, susiskaidžiusios į susisiekiančias mikropopuliacijas. Pagrindinės grėsmės šiai rūšiai aukštapelkių hidrologinio režimo pažeidimai ir užaugimas sumedėjusia augalija. Rūšis gyvena Juodymo pelkės pakraščiuose.

Pelkinis perlinukas (*Boloria eunomia*). Rūšis santykinai neseniai atrasta. Dar neįtraukta į saugomų rūšių sąrašus. Būdinga aukštapelkėms. Jų vikšrų mitybiniai augalai – dažniausios aukštapelkių rūšys: vaivoras (*Vaccinium uliginosum*), siauralapė balžuva (*Andromeda polifolia*) ir spanguolė (*Vaccinium oxycoccus*).

Durpių klotu eksploatavimas ir/ar su tuo susijęs vandens lygio pažeminimas gavybos laukuose neigiamai įtakotų pelkinio satyro (*Oeneis juta*), tamsiosios šaškytės (*Melitaea diamina*) ir pelkinio perlinuko (*Boloria eunomia*) buveines. SRIS duomenimis pelkinio satyro (*Oeneis juta*) ir tamsiosios šaškytės (*Melitaea diamina*) buveinės yra už planuojamo naudoti ploto ribų. Tamsiosios šaškytės buveinė nutolusi apie 760 m į PR nuo PŪV vietos. Tuo tarpu pelkinio satyro buveinė yra iki keliasdešimt metrų nuo PŪV vietos. Jeigu būtų leista eksploatuoti Juodymo telkinį, tai rengiant

telkinio naudojimo planą ir žinant tikslias buveinių koordinates, projektuojamus gavybos laukus galima būtų atitraukti paskaičiuotu įtakos atstumu nuo fiksuotos šios rūšies buveinės. Rengiant durpių klodo naudojimo planą, būtina išsaugoti šios rūšies radvietę – pakoreguoti eksploatuojamo telkinio ribas taip, kad rūšies buveinė nepatektų į iškertamo miško plotus.

Kaip jau buvo minėta aukščiau, šiuo metu Juodymo aukštapelkės pakraščiuose sutinkamos 2 į Lietuvos Raudonąją knygą įrašytos drugių rūšys (tamsioji šaškytė ir pelkinis satyras), kurios būdingos aukštapelkėms. Taip pat gyvena reta rūšis pelkinis perliukas. Durpių kasimas sunaikintų šių rūšių buveines Juodymo aukštapelkėje ir nėra priežasčių manyti, kad naujo tipo (atviros durpės arba žemapelkinėse) buveinėse jas pakeistų kitos saugomos vabzdžių rūšys. Jeigu būtų leista eksploatuoti Juodymo telkinį, projektuojamus gavybos laukus reiktų atitraukti paskaičiuotu įtakos atstumu (165 m) nuo fiksuotos šios rūšies buveinės.

PAV ataskaitoje nurodoma, kad aukštapelkėje žinduolių fauna nepasižymi didele rūšine įvairove, nėra inventorizuota saugomų žinduolių rūšių. Tai sąlygoja bendras mažas tokio tipo ekosistemoms būdingas biologinis produktyvumas – rūgšti dirva, santykinai maža buveinių įvairovė. Be to Juodymo aukštapelkė stokoja ir aukštapelkėms specifinių gyvūnų rūšių, kurios yra retos, saugomos ar netgi yra praeitų gamtinių epochų reliktai. Tai susiję su gana monotoniška buveinių vertikalia ir horizontalia struktūra (pirmiausia plynių stoka) ir santykiniu sausumu, įskaitant ežerėlių ar ežerokšnių nebuvimą. PAV ataskaitoje nurodoma, kad durpių klodo eksploatavimas nepablogintų žinduolių faunos būklės.

Juodymo pelkei būdingos įprastos aukštapelkių reptilijų rūšys. Iš jų angis ir gyvavedis driežas yra saugomos Berno konvencijos. Durpyno eksploatavimas sunaikintų dalį šių rūšių buveinių, pablogintų jų kokybę.

Informacija apie saugomas teritorijas

PŪV vietos Juodymo durpių telkinio teritorija nepatenka į saugomas gamtos teritorijas. Artimiausios saugomos teritorijos yra Čedasas ornitologinis draustinis, esantis 2,6 km į pietryčius nuo PŪV teritorijos bei Suvainišio telmologinis draustinis, nutolęs per 5,8 km į vakarus. Artimiausios „Natura 2000“ saugomos teritorijos svarbios buveinių apsaugai yra Suvainišio miškas (atstumas 5,8 km į vakarus) bei Konstantinavos pelkė, nutolusi 8,2 km (PPV kryptimi). Artimiausios „Natura 2000“ saugomos teritorijos svarbios paukščių apsaugai yra Šaltojos ir Vyžuonos upių slėniai, esantys 4,3 km į pietus. Kitos saugomos teritorijos nutolusios dar didesniais atstumais.

Artimiausios saugomos teritorijos Latvijos Respublikoje yra nutolusios 2,6 km į šiaurės vakarus.

Informacija apie kultūros vertybes

Planuojamos ūkinės veiklos teritorijoje ir aplink ją nėra žinoma jokių istorinių, kultūrinių arba archeologinių vertybių. Artimiausios saugomos kultūros vertybės yra buvusio Čedasų dvaro sodyba (unikalus objekto kodas Kultūros vertybių registre – 553), nuo aprašomo ploto nutolusi 2,6 km į pietryčius bei Čedasų senovės gyvenvietė (unikalus objekto kodas Kultūros vertybių registre – 2511), esanti 2,85 km taip pat į pietryčius nuo PŪV vietos. Kitos saugomos kultūros vertybės nutolusios didesniais atstumais.

Informacija apie poveikį socialinei ekonominei aplinkai

Realios investicijos PŪV vietoje suaktyvintų visuomeninį gyvenimą. Atsiradęs naujas žaliavos šaltinis skatins konkurenciją – tai gerai ekonominiu požiūriu, tikėtina, teigiamai (mažėjimo linkme) įtakos produkcijos kainą – tai palanku produkcijos vartotojui.

Planuojama ūkinė veikla turės ir tiesioginę ekonominę - socialinę naudą – bus sukurta apie 20 pastovių bei apie 100 laikinų (sezoninių) *darbo vietų*, kurias galės užimti planuojamos ūkinės veiklos vietos apylinkių gyventojai. Tai ženkli pasipirtis, pirmiausia darbuotojų (jų šeimos narių)

psichologinei būklei dėl turimos darbo vietos ir garantuotų pajamų. Įgyta darbo vieta ir garantuotos pajamos gali sudaryti prielaidas dirbančiajam gerinti *demografinę situaciją* – tai tik sveikintinas apsisprendimas. Darbo vieta ir garantuotos pajamos – tik teigiamos prielaidos demografinės situacijos gerėjimui, išsilavinimo galimybių raiškai ir įgyvendinimui. Gyventojų migracijos pokyčiai dėl PŪV negalimi, nes PŪV vieta pakankamai atoki, negyvenama, mažai lankoma.

Atsižvelgiant į tai, kad 2016 m. pirmą ketvirtį mokesčio tarifo indeksavimo koeficientas yra - 0,993, pradėjus Juodymo telkinyje durpių gavybą, per 60 metų laikotarpį, skaičiuojant, jog bus iškasta apie 7200 tūkst. m³ žaliavos (t. y. atmetus išteklius 50 m juostoje ties Lietuvos ir Latvijos valstybine siena bei gavybos nuostolius, kurie neišvengiamai liks pramoninio durpių klodo dugne dėl nusausinimo galimybių), jį išgaunanti įmonė vien mokesčio už žemės gelmių išteklių naudojimą į biudžetą sumokėtų apie 5,72 mln. Eur. Tai suma neįvertinanti tarifo indeksavimo koeficiento augimo per ateinančius 60 metų. Pagal aukščiau minėto “Lietuvos Respublikos mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo” 11 straipsnio pirmąją dalį 80 nušimčių šio mokesčio (4,576 mln. Eur) pateks į valstybės biudžetą, o 20 nušimčių – į savivaldybės, kurios teritorijoje išgaunami gamtos ištekliai, biudžetą. Tokiu būdu Rokiškio rajono savivaldybė, teisės aktų nustatyta tvarka, į jos biudžetą patekusia gamtos išteklių mokesčio dalimi (tikėtina, kad ne mažesne nei 1,144 mln. Eur. dydžio) per PŪV laikotarpį galės disponuoti aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos finansavimui.

Informacija apie PŪV poveikį visuomenės sveikatai

Gyvenamų sodybų ir planuojamos ūkinės veiklos vietos dislokacija, produkcijos transportavimas iš gavybos vietos nuo seno esančia infrastruktūra, atlikti triukšmo ir teršiančių medžiagų sklaidos galimybių vertinimai, galimybė nusausinti durpių klodą be ženklus poveikio supančiai aplinkai – tai faktai, leidžiantys teigti, kad durpių gavybos poveikis gyvenamajai aplinkai ir vietos gyventojų saugai – minimalus.

Gamybą numatoma vykdyti 5 darbo dienas per savaitę, dieną, aktyviu metu (tarp 6 ir 22 valandos – dirbant 2 pamainom arba tarp 6 ir 14 val – dirbant 1 pamaina), viena – dviem (esant palankiom meteorologinėms sąlygom) pamainom 7 mėnesius per metus. Produkcijos išvežimas į substratų ir durpių mišinių gamybos cechą ties keliu Pandėlys - Suvainiškis bus vykdomas etapais ištisius metus, atsižvelgiant į Rokiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimus, kuriais ribojamas atskirais laikotarpiais (dažniausiai pavasario ir rudens polaidžio metu) sunkaus transporto judėjimas vietos keliais. Kasybos procese numatoma naudoti pažangiausias, saugias darbo sąlygas atitinkančius gavybos ir transportavimo mechanizmus, kuriuose profesinės rizikos veiksniai darbuotojų sveikatai yra minimizuoti.

PŪV vyks pakankamai atokioje vietoje, toli nuo viešo naudojimo objektų ir gyvenamų teritorijų.

Durpių gavybos vietą nuo gyvenamų teritorijų skiria plati miško juosta. Triukšmo modeliavimo rezultatai parodė, kad planuojamos veiklos įtakojamas triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje visais paros periodais neviršys triukšmo ribinių dydžių, reglamentuojamų ūkinės veiklos objektams pagal HN 33:2011 pirmos lentelės 4 punktą. Prognozuojama, kad įrengto durpyno viduje judančio sunkiojo transporto įtakojamas triukšmo lygis prie nagrinėjamo sklypo ribų bet kuriuo paros metu neviršys didžiausių leidžiamų triukšmo ribinių dydžių.

PŪV esminės neigiamos įtakos gyventojų būsto sąlygoms, gyvenamajai ir rekreacinei aplinkai neturės.

PŪV tiesiogiai ir neigiamai neįtakos gyventojų saugos, susisiekimo sąlygų bei neturėtų didinti nelaimingų atsitikimų skaičiaus.

Informacija apie galimas ekstremalias situacijas

Detalūs priešgaisriniai reikalavimai, susiję su durpių telkinio eksploatavimu bus aprašyti vėlesnėje studijoje, rengiant išteklių naudojimo planą.

Informacija apie PŪV monitoringą

Prieš pradėdant durpių kasybą, už kasybos sklypo šiaurinėse bei rytinėse ribų, link Latvijos Respublikos teritorijos bus įrengti du monitoringo (stebimųjų) gręžinių profiliai, kuriuose, pagal su Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos bei Aplinkos apsaugos agentūra suderintą požeminio vandens monitoringo programą, bus atliekami periodiniai gruntinio vandens lygių stebėjimai.

Informacija apie alternatyvas

Nuo gavybos laukų iki durpių miškinių ir substratų paruošimo cecho traktoriais traukiamomis puspriekabėmis paruošta durpių produkcija gabenama žvyruotais vietos keliais.

PAV ataskaitoje nagrinėjamos trys alternatyvios cecho vietos (Vilkoliuose, Guriose ir Kalniečiuose) ir penkios durpių transportavimo kelių alternatyvos:

1. Į sklypą Kalniečiuose, maršrutu Kebeliai – Kalniečiai;
2. Į sklypą Vilkoliuose šiauriniame pakraštyje, maršrutu Kabeliai – Kavoliai – Vilkoliai;
3. Į sklypą Guriose, maršrutu Kabeliai – Kavoliai – Vilkoliai – Guriš.
4. Į sklypą Vilkoliuose šiauriniame pakraštyje, maršrutu Kabeliai – Kalniečiai – Daržiapievė – Vilkoliai;
5. Į sklypą Guriose, maršrutu Kabeliai – Kalniečiai – Daržiapievė – Vilkoliai – Guriš.

6. Priemonių, numatytų neigiamam poveikiui aplinkai išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo pasekmėms likviduoti, aprašymas:

Rengiant durpių klado eksploatavimo projektą, būtina sudaryti sąlygas pelkinės plusinės (*Neckera penata*) radavietės išsaugojimui. Esant reikalui – pakoreguoti eksploatuojamo telkinio ribas taip, kad rūšies buveinė nepatektų į kertamo miško plotus.

Rengiant durpių klado naudojimo planą, būtina išsaugoti pelkinio satyro (*Oeneis juta*) radvietę – pakoreguoti eksploatuojamo telkinio ribas taip, kad rūšies buveinė nepatektų į iškertamo miško plotus.

6¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas

Artimiausios „Natura 2000“ saugomos teritorijos svarbios buveinių apsaugai yra Suvainišio miškas 5,8 km į vakarus, bei Konstantinavos pelkė, nutolusi 8,2 km į pietus, pietvakarius. Artimiausios „Natura 2000“ saugomos teritorijos svarbios paukščių apsaugai yra Šaltojos ir Vyžuonos upių slėniai, esantys 4,3 km į pietus.

7. Pateiktos poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvados:

7.1. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Panevėžio skyrius 2015-10-09 raštu Nr. (9.38.-P)2P-308 „Dėl poveikio aplinkai vertinimo programos derinimo“ pritarė PAV programai ir nurodė, kad PAV ataskaitos nagrinėti nepageidauja.

7.2. Panevėžio apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba 2015-10-23 raštu Nr. V4-1537 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės Juodymo durpių telkinio naudojimo poveikio aplinkai vertinimo programos“ pritarė PAV programai.

Panevėžio apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba 2016-12-07 raštu Nr. V4-1583 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės Juodymo durpių telkinio naudojimo poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos derinimo“ pritaria PAV ataskaitai.

7.3. Rokiškio rajono savivaldybės administracija 2015-10-01 raštu Nr. SD-5.39-2219 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės Juodymo durpių telkinio planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo programos“ PAV programai pritarė.

Rokiškio rajono savivaldybės administracija 2016-11-29 raštu Nr. SD-5.25-2829 „Dėl UAB „J.Jonyno ecofirma“ pateiktos Rokiškio rajono Juodymo durpių telkinyje planuojamos veiklos poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos“ pritarė PAV ataskaitai be pastabų.

7.4. Panevėžio visuomenės sveikatos centras 2015-10-09 raštu Nr. S-(7.47.R)-3333 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės Juodymo durpių telkinio naudojimo poveikio aplinkai vertinimo programos derinimo“ pritarė PAV programai.

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Panevėžio departamentas 2016-12-06 raštu Nr. 2.5-1730(20.8.4.5.11) „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės Juodymo durpių telkinio naudojimo poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos derinimo“ suderino PAV ataskaitą.

7.5. Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos 2016-01-13 raštu Nr. (7)-1.7-113 „Dėl Juodymo telkinio PAV programos“ pritarė PAV programai.

Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos 2016-11-16 raštu Nr. (7)-1.7-4194 raštu „Dėl Juodymo telkinio PAV ataskaitos įvertinimo“, pritarė ataskaitos išvadoms ir PŪV galimybėms.

7.6. Aplinkos apsaugos agentūra 2016-03-02 raštu Nr. (28.1)-A4-2032 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės Juodymo durpių telkinio naudojimo pataisytos poveikio aplinkai vertinimo programos tvirtinimo“ PAV programą patvirtino.

8. Visuomenės informavimas ir dalyvavimas

Visuomenė apie parengtą PAV programą buvo informuota Rokiškio kaimiškosios seniūnijos skelbimų lentoje (2015-09-10); Pandėlio seniūnijos skelbimų lentoje (2015-09-09); laikraštyje „Lietuvos žinios“ (2015-09-10), laikraštyje „Gimtasis Rokiškis“ (2015-09-10); Aplinkos apsaugos agentūros tinklalapyje (2015-09-11).

Buvo gautos pastabos ir pasiūlymai dėl PŪV, todėl Aplinkos apsaugos agentūra vadovaudamasi PAV įstatymo 8 straipsnio 12 dalimi, prie tvirtindama PAV programą 2016-01-22 organizavo su PAV proceso dalyviais PAV programos aptarimą. 2016-02-09 surašytas posėdžio protokolas Nr. A7-8.

Informacija apie visuomenės viešą supažindinimą su PAV ataskaita buvo skelbiama Pandėlio seniūnijos skelbimų lentoje (2016-07-07); Rokiškio kaimiškosios seniūnijos skelbimų lentoje (2016-07-08); laikraštyje „Lietuvos žinios“ (2016-07-09), laikraštyje „Gimtasis Rokiškis“ (2016-07-09). Susirinkimas su visuomene dėl PAV ataskaitos įvyko 2016-07-25 18⁰⁰ val. Pandėlio miesto bendruomenės salėje, Vytauto a. 11, Pandėlys. Susirinkime dalyvavo PAV dokumentų rengėjas, užsakovas ir visuomenės atstovai. PAV dokumentų rengėjas iki viešo visuomenės susipažinimo su ataskaita susirinkimo ir jo metu, gavo suinteresuotos visuomenės pasiūlymų dėl PŪV.

Informacija apie pakartotiną visuomenės viešą supažindinimą su PAV ataskaita buvo skelbiama Pandėlio seniūnijos skelbimų lentoje (2016-08-30); Rokiškio kaimiškosios seniūnijos skelbimų lentoje (2016-08-30); Rokiškio rajono savivaldybės administracijos skelbimų lentoje (2016-08-30); laikraštyje „Lietuvos žinios“ (2016-08-27), laikraštyje „Gimtasis Rokiškis“ (2016-08-27). Susirinkimas su visuomene dėl PAV ataskaitos įvyko 2016-09-16 17⁰⁰ val. Pandėlio seniūnijos salėje, Vytauto a. 9A, Pandėlys. Susirinkime dalyvavo PAV dokumentų rengėjas, užsakovas ir visuomenės atstovai. PAV dokumentų rengėjas iki viešo visuomenės susipažinimo su ataskaita susirinkimo, buvo gavęs suinteresuotos visuomenės pasiūlymų dėl PŪV.

Aplinkos apsaugos agentūra vadovaudamasi PAV įstatymo 10 str. 6 dalimi, 2017-01-11 organizavo su PAV proceso dalyviais papildytos PAV ataskaitos aptarimą prieš priimant sprendimą ar teikiant pastabas. 2017-01-25 pasirašytas posėdžio protokolas Nr. A7-4.

9. Tarpvalstybinės konsultacijos – atliktos tarpvalstybinės konsultacijos su Latvijos Respublika, kadangi Juodymo durpių telkinys ribojasi su Latvijos Respublika ir pastarojo eksploatavimas gali turėti reikšmingą neigiamą poveikį šios valstybės aplinkai.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (toliau - AM) 2015-11-26 raštu Nr. (10-3)-D8-8754 informavo Aplinkos apsaugos agentūrą ir UAB „J. Jonyno ecofirma“, kad turi būti atliekamos tarpvalstybinio poveikio aplinkai vertinimo procedūros.

AM 2015-12-29 raštu Nr. (10-3)-D8-9717 informavo Aplinkos apsaugos agentūrą, UAB „J. Jonyno ecofirma“ ir UAB „Legra“, kad AM 2015-11-26 raštu Nr. (10-3)-D8-8777 kreipėsi į Latvijos Respublikos aplinkos apsaugos ir regioninės plėtros ministeriją prašydama pranešti ar Latvija dalyvaus Juodymo durpių telkinyje planuojamos veiklos tarpvalstybinio poveikio aplinkai vertinimo procese. Latvijos aplinkos apsaugos biuras 2015-12-21 raštu Nr. 3-01/2049 informavo, kad Latvija tarpvalstybinio PAV procese nedalyvaus, jeigu atliekant PAV bus atsižvelgta į siūlymus įvertinti poveikį Latvijos teritorijoje esančiai Juodymo pelkei ir gretimoms miškams, išdėstytus Latvijos aplinkos apsaugos biuro 2015-12-21 rašte Nr. 3-01/2049 ir 2015-05-11 rašte Nr. 3-01/1069. Atsižvelgiant į Latvijos siūlymus ir nuogąstavimus, **poveikio aplinkai vertinimo programoje ir ataskaitoje turi būti aiškiai nurodyta, kad 50 m buferinėje zonoje iki sienos su Latvijos Respublika nebus vykdomi kasybos darbai įskaitant apjuosiančių griovių kasimą.** Taip pat paprašė pateikti parengtą PAV ataskaitą.

AM 2016-10-03 raštu Nr. (10-3)-D8-7436 informavo Aplinkos apsaugos agentūrą UAB „J. Jonyno ecofirma“ ir UAB „Legra“ apie tai, kad Latvijos aplinkos apsaugos biuras 2016-08-17 raštu Nr. 3-01/1008 informavo, kad pateikta informacija ir PAV ataskaitoje numatytos priemonės neigiamam tarpvalstybiniam poveikiui išvengti ir sumažinti yra pakankamos.

10. Atsakingos institucijos sprendimo pobūdis (planuojama ūkinė veikla leistina/neleistina), jo priėmimo data ir su juo siejamos sąlygos, pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant sprendimą

Atsižvelgiant į išdėstytus motyvus ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 2 punktu, priimamas sprendimas: UAB „Legra“ planuojama ūkinė veikla – Juodymo durpių telkinio naudojimas – neleistina pagal parengtą PAV ataskaitą.

Sprendimas priimtas Aplinkos apsaugos agentūros 2017-01-25 raštu Nr. (28.1)-A4-897.

Su sprendimu siejamos sąlygos:

1. PŪV užsakovas apie priimtą sprendimą dėl PŪV galimybių turi informuoti visuomenę Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 „Dėl visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka ir raštu informuoti Aplinkos apsaugos agentūrą apie atliktą visuomenės supažindinimą.

2. PŪV užsakovas savo lėšomis privalo įgyvendinti PAV ataskaitoje numatytas priemones neigiamam poveikiui aplinkai išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo pasekmėms likviduoti.

3. Atsižvelgiant į Latvijos Respublikos siūlymus, išilgai sienos su Latvijos Respublika turi būti paliekama 50 m pločio buferinė zona, kurioje durpių išteklių gavyba ir jokie kiti darbai susiję su telkinio eksploatavimu ir įsisavinimu, įskaitant ir apjuosiančių griovių kasimą yra draudžiami. Šią zoną nuo durpių kasybos ploto turi skirti apjuosiamieji grioviai, kurie būtų pilni vandens.

Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant sprendimą:

1. Pagal PAV ataskaitoje pateiktą informaciją, teritorijoje galima išskirti buveines, įrašytas į Europos Sąjungos Gamtos buveinių, laukinės augmenijos bei gyvūnijos direktyvos (92/43/EEC) I priedą kaip saugotinos europinės svarbos buveinės, tai prioritinės buveinės 91D0 *Pelkiniai miškai, 7110 *Aktyvios aukštapelkės ir 7120 Degradavusios aukštapelkės. Pagal Aplinkos apsaugos agentūros turimus duomenis, čia taip aptinkamos ir šios Europos Sąjungos Gamtos buveinių, laukinės augmenijos bei gyvūnijos direktyvos (92/43/EEC) I priedą nurodytos buveinės: 9010 *Vakarų taiga, 9080 *Pelkėti lapuočių miškai ir neprioritinės buveinės 7120 Degradavusios aukštapelkės ir 7140 Tarpinio tipo pelkės. Aplinkos apsaugos agentūra kreipėsi tarnybinės pagalbos į Valstybinę saugomų teritorijų tarnybą prie Aplinkos ministerijos (toliau - VSTT) dėl PAV ataskaitoje paminėtų buveinių svarbos. VSTT 2016-09-12 raštu Nr. (5)-V-1378 (7.8) informavo Aplinkos apsaugos agentūrą, kad potencialiame durpių gavybos plote yra 216 ha Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ buveinių apsaugai svarbių teritorijų. Taip pat pažymėjo, kad teritorija pasižymi unikalumu ir išskirtinumu Lietuvos Respublikos mastu bei pritarė, kad Juodymo pelkė būtų paskelbta valstybiniu telmologiniu draustiniu. Dėl PŪV bus reikšmingai paveiktos ir sunaikintos Europos Bendrijos svarbos natūralios buveinės ir jose tarpstančios saugomos ir retos augalų rūšys ir unikali bei išskirtinė Lietuvos Respublikos mastu teritorija.

2. Pagal PAV ataskaitoje pateiktą informaciją, PŪV dėl savo pobūdžio ir masto sunaikins Lietuvos Respublikos teritorijoje išlikusią natūralią gamtinę aplinką, dėl antropogeninio poveikio pakeis susiformavusią ekosistemą, kuri svarbi ne tik šioje ekosistemoje gyvenančioms rūšims, bet ir iš gretimų teritorijų užklystančioms rūšims kaip mitybinis, žiemojimo ir kitus gyvybinius poreikius tenkinantis komponentas, kas dėl ilgalaikio poveikio kartu paveiks ir biologinę įvairovę.

3. Pagal PAV ataskaitos duomenis, pagal LR Aplinkos ministerijos saugomų rūšių informacinės sistemos duomenimis, PŪV teritorijoje ir joje artimoje aplinkoje aptiktos drugelių rūšys, kurios įtrauktos į Lietuvai naujų arba retų rūšių sąrašą. Tai pelkinis perlinukas (*Boloria eunomia*) ir tamsioji šaškytė (*Melitae diamina*), pelkinis satyras (*Oeneis jutta*). Durpių klodo eksploatavimas ir/ar su tuo susijęs vandens lygio pažeminimas gavybos laukuose neigiamai įtakotų pelkinio satyro (*Oeneis jutta*), tamsiosios šaškytės (*Melitae diamina*) ir pelkinio perlinuko (*Boloria eunomia*) buveines. Pelkinis satyras (*Oeneis jutta*) Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašė (toliau – Saugomų rūšių sąrašas) priskirtas 3 (R) kategorijai. Šios drugio rūšies tipingos buveinės – retai pušimis apaugusios aukštapelkės. Pelkinio satyro radavietė yra gausi (registruota 50 individų) ir yra tipiškoje buveinėje. Planuojama ūkinė veikla sunaikins ir pakeis pelkiniam satyru (*Oeneis jutta*) svarbią buveinę, o atsižvelgiant į pelkinio satyro (*Oeneis jutta*) biologiją, kad tai yra mažai migruojanti ir prieraši tik specifinėms pelkinėms buveinėms rūšis, tai turės reikšmingą įtaką rūšies, kuri yra svarbi nacionaliniu mastu ir įtraukta į Lietuvos Respublikos griežtai saugomų rūšių sąrašą, išnykimui.

4. Atsižvelgiant į PAV ataskaitos informaciją ir vadovaujantis LR Aplinkos ministerijos saugomų rūšių informacinės sistemos duomenimis, vertintoje teritorijoje aptinkamos gyvūnų ir augalų rūšys, įrašytos į Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašą (toliau – LR Saugomas sąrašas). Aptiktos 8 paukščių rūšys įtrauktos į LR Saugomą sąrašą: vapsvaėdis (3 (R) kategorija), vištvanagis (3 (R) kategorija), mažasis erelis rėksnys (3 (R) kategorija), sketsakalis (3 (R) kategorija), tetervinas (3 (R) kategorija), žvirblinė pelėda (3 (R) kategorija), pilkoji meleta (3 (R) kategorija), pilkoji gervė (5 (Rs) kategorija). Aptiktos 3 žinduolių rūšys įtrauktos į LR Saugomą sąrašą: lūšis (1 (E) kategorija), baltasis kiškis (3 (R) kategorija), šermuonėlis (4 (I) kategorija). Pagal PAV ataskaitos duomenis, PŪV teritorijoje aptikta smailiasnukės varlė (*R. arvalis*) ir stebėtas vikrusis driežas (*Lacerta agilis*) taip pat aptikta angis ir gyvavedis driežas, pažymėtina, kad šios rūšys įtrauktos į Europos Sąjungos Buveinių Direktyvos IV priedą. Vadovaujantis Saugomų rūšių informacinės sistemos duomenimis, teritorijoje užfiksuotas

kurtinys (2 (V) kategorija), juodasis gandras (2 (V) kategorija) taip pat plunksninė pliusinė (2 (V) kategorija).

PŪV dėl savo pobūdžio ir masto sunaikins daugumos teritorijoje registruotų saugomų rūšių veisimo buveines, o tai turės įtakos biologinės įvairovės gausumui, taip pat pažymėtina, kad palaiptisui pasikeitus buveinėms, dėl pasikeitusių sąlygų saugomų rūšių miško paukščiai toje teritorijoje nebegyvens arba ženkliai sumažės jų gausa.

PŪV teritorija patenka į gamtinio karkaso geosistemų vidinio stabilizavimo arealą, kurio pagrindinė paskirtis kompensuoti neigiamą ekologinę įtaką gamtinėms geosistemoms, įvertinus PŪV teritorijos išskirtinumą biologinės įvairovės požiūriu, ši teritorija yra svarbi, nes gali atlikti geosistemų vidinio stabilizavimo arealo funkcijas.

5. Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo 17 str. 2 daliai, kurioje nurodyta, kad „Aplinkos apsaugos institucijos, teisės aktų nustatyta tvarka išduodančios planavimo ir projektavimo sąlygas, išduodančios leidimus ūkinei veiklai arba pritariančios (derinančios), kad leidimai būtų išduoti, privalo reikalauti, kad vykdant ūkinę veiklą būtų išvengta saugomų rūšių individų sunaikinimo, išsaugotos saugomų rūšių radavietės ir augavietės, o jei nėra galimybės šio poveikio išvengti, – jis būtų minimalus, o sunaikintos vertybės vėl atkurtos.“ PAV ataskaitoje nurodytos poveikio mažinimo priemonės ir kompensacinės priemonės negali garantuoti, kad nebus neigiamo poveikio buveinėms, saugomų rūšių radavietėms ir augavietėms arba, kad šis poveikis bus minimalus ir kad sunaikintos vertybės bus atkurtos.

6. PŪV sukurta nauda nepadengs žalos, kuri bus dėl teritorijos, pasižyminčios unikalumu ir išskirtinumu Lietuvos Respublikos mastu sunaikinimo.

7. Pelkės neparastai svarbios ir siekiant klimato kaitos mažinimo. Tuo tarpu pelkės pavertimas durpynu ne tik sumažins anglies surišimą ir deponavimą (moksliniais duomenimis nustatyta, kad daugiausiai anglies suriša durpynai ir miškai), bet turės ir atvirkštinį efektą – padidins šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) išmetimus.

8. VĮ Rokiškio miškų urėdija 2016-10-11 raštu Nr. B1-718 „Dėl Juodymo durpių telkinio eksploatavimo“ informavo, kad nemato teisinio pagrindo valstybinės reikšmės miško žemės, kurioje yra Juodymo pelkės žemės gelmių naudingųjų iškasenų (durpių) telkinys, paversti kitomis naudmenomis ir kad ši telkinys neatitinka leidimų eksploatuoti žemės gelmių išteklius išdavimo sąlygų.

11. Kur ir kada galima susipažinti su išsamesne informacija apie priimtą sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos leistinumą pasirinktoje vietoje

Su išsamesne informacija apie priimtą sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos leistinumą pasirinktoje vietoje galima susipažinti Aplinkos apsaugos agentūroje, A. Juozapavičiaus g. 9, 09311 Vilnius, tel. 8 706 62043.